

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ Ι΄ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΑΞΗ 260/2018

Αποτελούμενο από τον Πρόεδρο του Κλιμακίου Σταμάτιο Πουλή, Σύμβουλο, και τα μέλη Χρυσούλα Μιχαλάκη, Πάρεδρο και τον Εισηγητή Φώτιο Οικονόμου. Συνήλθε στο Δικαστήριο, στις 23 Οκτωβρίου 2018, για να αποφανθεί, ύστερα από διαφωνία που ανέκυψε μεταξύ του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό XXX και του Δήμου XXX, σχετικά με τη θεώρηση ή μη των 189 και 190, οικονομικού έτους 2018, χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής του ανωτέρω Δήμου. Άκουσε την εισήγηση του Εισηγητού Φώτιου Οικονόμου.

*Σκέφθηκε κατά το Νόμο και
Αποφάσισε τα ακόλουθα:*

1. Ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Νομό XXX αρνήθηκε, με την 21/30.5.2018 πράξη, να θεωρήσει τα 189 και 190, οικονομικού έτους 2018, χρηματικά εντάλματα πληρωμής του Δήμου XXX. Τα επίμαχα εντάλματα αφορούν στην καταβολή ποσού 132,00 ευρώ και 120,00 ευρώ, σε ένα (1) εκ των μελών - εκπρόσωπο της διοργανώτριας αρχής και στον γραμματέα, αντίστοιχα, της κριτικής επιτροπής αξιολόγησης του Πανελλήνιου Φοιτητικού Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού Ιδεών με θέμα «Επανασχεδιασμός βάσης αγάλματος και χώρου οστών XXX στην πλατεία XXX XXX», ως αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις εκτός ωραρίου συνεδριάσεις της ανωτέρω επιτροπής, που πραγματοποιήθηκαν στις 22.11.2017 και 4.12.2017. Τη θεώρηση των προαναφερόμενων χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής αρνήθηκε ο Επίτροπος με την αιτιολογία ότι οι φερόμενοι ως δικαιούχοι αυτών δεν δικαιούνται αποζημίωσης για τις ως άνω συνεδριάσεις του εν λόγω συλλογικού οργάνου, καθόσον αυτές, κατά παράβαση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015, πραγματοποιήθηκαν εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας. Ο Δήμος XXX επανυπέβαλε, με το 22313/20.7.2018 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του, τα ανωτέρω χρηματικά εντάλματα πληρωμής προς θεώρηση, υποστηρίζοντας τη νομιμότητα της σχετικής δαπάνης. Ο Επίτροπος, όμως, ενέμεινε στην άρνησή του να τα θεωρήσει, με αποτέλεσμα να ανακύψει διαφωνία, για την άρση της οποίας νομίμως απευθύνεται, με την από 27.7.2018 έκθεσή του, στο Κλιμάκιο τούτο.

2. Ο ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας

δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (Α' 176) ορίζει, στο άρθρο 7, ότι: «1. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου: α) (...) δ) των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού, (...)», στο άρθρο 21, που φέρει τον τίτλο «Αμοιβές συλλογικών οργάνων» ότι: «1. Τα κάθε είδους μόνιμα ή προσωρινού χαρακτήρα συλλογικά όργανα (επιτροπές, ομάδες εργασίας κ.λπ.) των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, τα οποία προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ή συνιστώνται και συγκροτούνται με διοικητικές πράξεις, λειτουργούν εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων Υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση και δεν καταβάλλεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση στα μέλη τους. Κατ' εξαίρεση στους ιδιώτες - μέλη των ανωτέρω συλλογικών οργάνων καθορίζεται αποζημίωση με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση και μέχρι πενήντα (50) συνεδριάσεις ετησίως. Οι ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις δεν υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 77 του ν. 4270/2014 (Α' 143). 2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω της ιδιαίτερης σημασίας του συλλογικού οργάνου για την οικονομία της χώρας ή την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και προκειμένου περί (...) Ο.Τ.Α., με βάση το μέγεθος, τη σπουδαιότητα και τα στοιχεία του προϋπολογισμού τους, επιτρέπεται η λειτουργία τους εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας και εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να καθορίζεται αποζημίωση κατά μήνα ή κατά συνεδρίαση με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μόνο εφόσον η σχετική δαπάνη καλύπτεται αποκλειστικά από συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή η δαπάνη δεν επιβαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να είναι κατά μήνα, μεγαλύτερη από διακόσια πενήντα (250) ευρώ για τον πρόεδρο, διακόσια (200) ευρώ για τα μέλη και εκατόν πενήντα (150) ευρώ για τους γραμματείς (...). Η ανωτέρω μηνιαία αποζημίωση καταβάλλεται με την προϋπόθεση συμμετοχής σε τέσσερις (4) τουλάχιστον συνεδριάσεις το μήνα. Σε περίπτωση συμμετοχής σε λιγότερες συνεδριάσεις η αποζημίωση περικόπτεται ανάλογα (...)», στο άρθρο 34, ότι: «1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται: α. Οι διατάξεις των άρθρων 12 έως 25 (...) του ν. 4024/2011, καθώς και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις (...)» και, στο άρθρο 35, ότι: «Η έναρξη ισχύος των άρθρων 7 έως 34 αρχίζει από 1.1.2016, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του».

3. Η οικ.26804/11 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά των διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων» (Β' 1427), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 3316/2005 (Α' 42) και εξακολουθεί να ισχύει (βλ. σχετικώς και την οικ.23932/16.5.2017 του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας), ορίζει, στο άρθρο 11, με τίτλο «Βραβεία - Αμοιβή κριτικής επιτροπής», ότι: «1. (...) 9. Η Κριτική επιτροπή είναι αμειβόμενη σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί αποζημιώσεων επιτροπών διαγωνισμού. (...)» και στο άρθρο 12, με τίτλο «Κριτική Επιτροπή» ότι: «1. (Σύνθεση της κριτικής επιτροπής) Ο αριθμός των μελών της κριτικής επιτροπής είναι πάντοτε περιττός, ανάλογος με τη σπουδαιότητα του διαγωνισμού και τις περιλαμβανόμενες κύριες κατηγορίες μελετών. Μαζί με τα τακτικά μέλη ορίζονται και οι αναπληρωτές. Η επιτροπή μπορεί να είναι 5μελής, 7μελής ή 9μελής. Κατά την κρίση της Διοργανώτριας Αρχής την κριτική επιτροπή μπορούν να συνεπικουρούν τεχνικοί σύμβουλοι, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η σύνθεση της κριτικής επιτροπής είναι: • Για 5μελή επιτροπή: 1 κριτής "εκ προσωπικοτήτων", 1 κριτής εκπρόσωπος της διοργανώτριας αρχής, και 3 κριτές από τον κατάλογο κριτών της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, επιστημονικού αντικειμένου σχετικού με το αντικείμενο του διαγωνισμού. (...) Η Κριτική επιτροπή υποστηρίζεται από γραμματέα που ορίζεται από τη διοργανώτρια αρχή. (...) 4.(Συγκρότηση της κριτικής επιτροπής) Η διοργανώτρια αρχή συγκροτεί την Κριτική Επιτροπή, μετά την επιλογή των μελών της. Η συγκρότηση της γνωστοποιείται τουλάχιστον 20 ημέρες προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των μελετών. Η απόφαση συγκρότησης της Κριτικής Επιτροπής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (...) 5. (Υποχρεώσεις και καθήκοντα της κριτικής επιτροπής) Η Κριτική επιτροπή έχει την ευθύνη να αποφασίσει για την εγκυρότητα και την πληρότητα των προτάσεων, να τις κρίνει, να τις αξιολογήσει και να τις κατατάξει, ώστε να επιλέξει τις καλύτερες για την απονομή των βραβείων και εξαγορών, σύμφωνα με την προκήρυξη. (...)».

4. Στην 2/17140/0022/17.4.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.Ο.Δ.Δ.192/8.5.2007), εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 3316/2005, λαμβάνοντας υπόψη, όπως μνημονεύεται και στο προοίμιο αυτής (αρ. 7), «Το γεγονός ότι η αξιολόγηση των προσφορών των διαγωνιζομένων στις διαδικασίες του ν. 3316/2005 αποτελεί ιδιαίτερα δύσκολη αποστολή, η οποία απαιτεί ιδιαίτερη γνώση και προσπάθεια και την εκτός του νομίμου ωραρίου απασχόληση υπαλλήλων και ιδιωτών – εκπροσώπων του Τ.Ε.Ε. για την οποία πρέπει να καταβάλλεται ιδιαίτερη αποζημίωση ώστε να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη και ταχεία ανάθεση των συμβάσεων», ορίζεται, στο άρθρο 1, με τίτλο «Έκταση εφαρμογής», ότι: «Οι διατάξεις της απόφασης αυτής έχουν εφαρμογή για τον καθορισμό της αμοιβής των Επιτροπών Διαγωνισμού των συμβάσεων μελετών και

συναφών υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 21 του ν. 3316/2005, οι οποίες συγκροτούνται από το Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. (...)» και στο άρθρο 2, με τίτλο «Ορισμός αποζημίωσης – Διαδικασία καταβολής», ότι: «1. Στους υπαλλήλους ή τους ιδιώτες που συμμετέχουν στις Επιτροπές των Διαγωνισμών του άρθρου 21 του ν. 3316/2005, καταβάλλεται αποζημίωση ανά συνεδρίαση, ύψους 44 ΕΥΡΩ για τους Προέδρους και τα μέλη και 40 ΕΥΡΩ για τους γραμματείς των Επιτροπών αυτών. Η ως άνω αποζημίωση υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 17 του ν. 3205/2003, όπως κάθε φορά ισχύει και αναπροσαρμόζεται κατ' έτος, από την 1.1.2008 και εφεξής, σύμφωνα με την εκάστοτε εισοδηματική πολιτική του δημοσίου για τον πρόεδρο και τα μέλη και σε ποσοστό 90% αυτής για τους γραμματείς. 2. Προϋπόθεση για την καταβολή της αμοιβής είναι η δημοσίευση των αποφάσεων συγκρότησης των Επιτροπών στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ιβ΄ του ν. 3469/2006 (ΦΕΚ Α΄ 131), όπως κάθε φορά ισχύει. 3. Μετά το πέρας των εργασιών της Επιτροπής συντάσσεται με μέριμνα του Προέδρου η κατάσταση στην οποία βεβαιώνεται ο αριθμός των συνεδριάσεων που πραγματοποιήθηκαν και η αμοιβή, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, την οποία δικαιούνται ο πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας».

5. Από το συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα: Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4354/2015, τα συλλογικά όργανα, μεταξύ άλλων, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (μόνιμου ή προσωρινού χαρακτήρα) λειτουργούν υποχρεωτικά εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση, απαγορεύεται δε καταρχήν η καταβολή οποιασδήποτε αμοιβής ή αποζημίωσης στα μέλη τους, που τελούν σε οποιαδήποτε σχέση εργασίας με αυτούς (Ο.Τ.Α.) (πρβλ Ε.Σ. Ολ. Πρακτ. της 10ης Γεν. Συν./ 23.3.2011, Κλιμ. Προλ. Ελ. Δαπ. στο ΙΤμ. 209/2016, 87, 40/2012, Ι Τμ. 141/2011, 269/2010). Κατ' εξαίρεση του ανωτέρω κανόνα, ορισμένα συλλογικά όργανα επιτρέπεται να λειτουργούν και να συνεδριάζουν εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας και σε χρόνο που δεν καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Ειδικότερα, ως τέτοια νοούνται τα συλλογικά όργανα που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την οικονομία της Χώρας ή για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Στις περιπτώσεις δε που πρόκειται για συλλογικά όργανα που λειτουργούν στο πλαίσιο ν.π.δ.δ. και Ο.Τ.Α., εφόσον αυτό δικαιολογείται από το μέγεθος, τη σπουδαιότητα και τα στοιχεία του προϋπολογισμού των νομικών προσώπων. Μόνο δε υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις το συλλογικό όργανο συνεδριάζει επιτρεπτώς εκτός του ωραρίου λειτουργίας των οικείων υπηρεσιών και εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση, οπότε καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη του, που έχουν την ιδιότητα του υπαλλήλου, η οποία καθορίζεται, κατά μήνα ή κατά συνεδρίαση, με κοινή απόφαση του Υπουργού

Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, υπό την επιπρόσθετη προϋπόθεση ότι η σχετική δαπάνη καλύπτεται αποκλειστικά από συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή η δαπάνη δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό (πρβλ. Ε.Σ. Πρ. Ι Τμ. 19, 40, 87/2012, 6, 41, 80, 196/2011, 6/2010). Κατ' επίκληση δε του άρθρου 17 του προϊσχύσαντος ν. 3205/2003 (Α' 297), στην παρ. 2 του οποίου διαλαμβάνεται αντίστοιχου περιεχομένου εξαίρεση, εκδόθηκε η 17140/0022/17.4.2007 κοινή υπουργική απόφαση, η οποία εξακολουθεί να ισχύει και ορίζει ότι οι Επιτροπές Διαγωνισμού επιτρεπώς συνεδριάζουν και εκτός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των οικείων υπηρεσιών, στα δε μέλη και τον γραμματέα τους καταβάλλεται η προβλεπόμενη από την απόφαση αυτή αποζημίωση ανά συνεδρίαση. Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι υπάλληλοι – μέλη και γραμματείς της κριτικής επιτροπής αξιολόγησης Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού, για την αμοιβή των οποίων η οικ.26804/11 υπουργική απόφαση παραπέμπει (βλ. άρθρο 11) στις γενικές διατάξεις περί αποζημιώσεων επιτροπών διαγωνισμού, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4354/2015, και δη κατά τον κρίσιμο χρόνο, δικαιούνται αποζημίωση όταν αυτή (επιτροπή) συνεδριάζει εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας, το ύψος της οποίας καθορίζεται από την προαναφερθείσα υπουργική απόφαση.

6. Στην κρινόμενη υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την 705/2016 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Δήμου XXX, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την 654/2017 όμοια, εγκρίθηκε η προκήρυξη του Πανελληνίου Φοιτητικού Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού Ιδεών με θέμα «Επανασχεδιασμός βάσης αγάλματος και χώρου οστών XXX στην πλατεία XXX XXX». Μετά από την τήρηση της νόμιμης διαδικασίας για την επιλογή των μελών της Κριτικής Επιτροπής αξιολόγησης του ανωτέρω διαγωνισμού (σχετ. το 20.6.2017 Πρακτικό Κλήρωσης), το ίδιο ως άνω όργανο του Δήμου, με την 562/19.7.2017 απόφασή του, προέβη στη συγκρότηση της Κριτικής Επιτροπής του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού, και η ανωτέρω απόφαση δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. XXX/29.9.2017 Τεύχος ΥΟΔΔ. Η XXX, υπάλληλος του Τμήματος Τεχνικών Έργων και Μελετών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Πολεοδομίας του Δήμου XXX, ορίστηκε τακτικό μέλος της ανωτέρω Κριτικής Επιτροπής, ως εκπρόσωπος της διοργανώτριας αρχής, ενώ ο XXX, υπάλληλος του Τμήματος Απασχόλησης και Τουρισμού της Διεύθυνσης Τοπικής και Οικονομικής Ανάπτυξης του Δήμου XXX, ορίστηκε γραμματέας αυτής. Αμφότεροι συμμετείχαν στις συνεδριάσεις του ως άνω συλλογικού οργάνου, οι οποίες έλαβαν χώρα στις 22.11.2017, από τις 14.00 μ.μ. έως 21.00 μ.μ. και στις 4.12.2017 από τη 13.00 μ.μ. έως τις 17.00 μ.μ. και από τις 17.30 έως τις 21.00 μ.μ. Για τη συμμετοχή των ανωτέρω στις ως άνω εκτός ωραρίου συνεδριάσεις της Κριτικής Επιτροπής εκδόθηκαν τα επίμαχα χρηματικά εντάλματα πληρωμής.

7. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, οι φερόμενοι ως δικαιούχοι υπάλληλοι του Δήμου XXX –μέλος και γραμματέας της Κριτικής Επιτροπής του εν λόγω Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού- δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του εν λόγω συλλογικού οργάνου, οι οποίες έλαβαν χώρα εκτός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου.

8. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και εφόσον δεν προβάλλεται άλλος λόγος διαφωνίας η εντελλόμενη, με τα ελεγχόμενα χρηματικά εντάλματα πληρωμής δαπάνη είναι νόμιμη, και, συνεπώς, πρέπει αυτά να θεωρηθούν.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι τα 189 και 190, οικονομικού έτους 2018, χρηματικά εντάλματα πληρωμής του Δήμου XXX, ποσού 132,00 ευρώ και 120,00 ευρώ, αντίστοιχα, πρέπει να θεωρηθούν.